

Välkomna till
Kursdag om PCB

8 september 2009

Miljösamverkan f
www.miljosamverkanf.se

Camilla Johansson, projektledare, camilla.johansson@lansstyrelsen.se

Miljösamverkan Västra Götaland
www.miljosamverkan.se

Lasse Lind, projektledare, lasse.lind@cirka.se

Miljösamverkan

Samverkan till stöd för miljökontorens tillsyn

Finns nu i tio län

Miljösamverkan Västra Götaland (MVG) sedan 1999

Miljösamverkan f sedan 2005

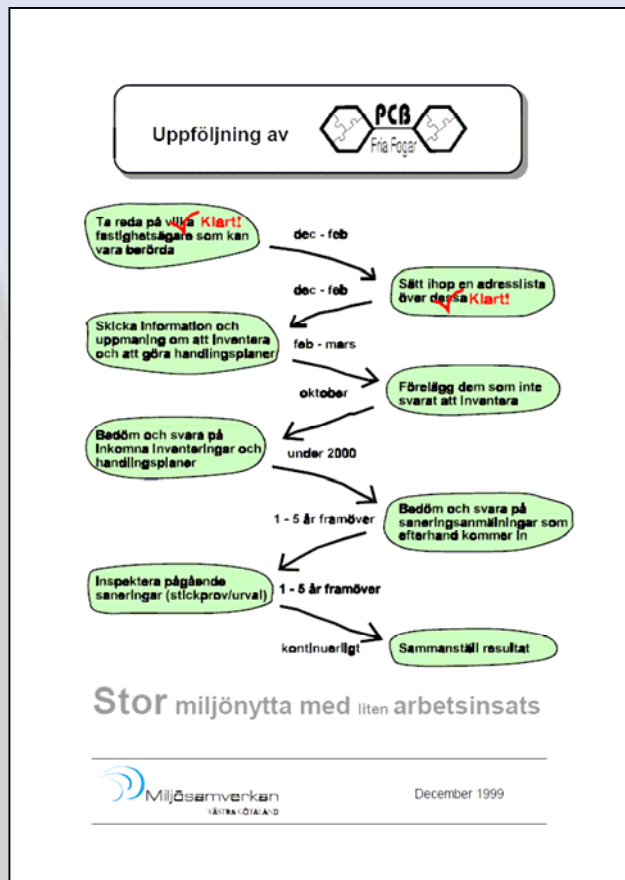
Lite olika från från län till län. Oftast medverkar kommuner, länsstyrelse och region-/kommunförbund

Projekt på en rad områden: T.ex. Vindkraft, Avlopp, Värmepumpar, Radon, VOC ..... och PCB

Mer information på www.miljosamverkan.se/alla

- 10.30** Inledning. Allmänt om PCB-arbetet och reglerna om PCB
*Lasse Lind, MVG / Camilla Johansson, Miljösamverkan f
Andreas Olsson, Miljö- och byggförvaltningen Vetlanda*
- 11.10** Inventering av fogar och fogmassor
Var finns fogarna? Inventeringsteknik. Kompetenskrav, utbildning av inventerare. Hur ser "inventeringsmarknaden" ut? Etc.
Även något om sanering av fogmassor
Björn Funcke, Svenska Fogbranschens Riksförbund
- 12.10** **Bensträckare**
- 12.20** Så jobbar vi med inventering av fogmassor
Praktiska erfarenheter. Svårigheter. Vad kostar det? Kontakter med myndigheterna.
Golvmassor med PCB
Var finns de? Hur går inventering och provtagning till?
Isolerrutor med PCB
Var finns de? Hur går inventering och provtagning till?
Mikael Zackrisson, Fogspecialisten AB
- 12.40** **Gemensam lunch på Lärcenter**
- 13.40** fortsättning av *Mikael Zackrissons* pass från före lunch
- 14.10** **Bensträckare** (i kurslokalen)
- 14.15** Miljökontorets uppgift att granska genomförda inventeringar
Hur bör det gå till? Granska rapporter. Granska i fält. Praktiska erfarenheter, svårigheter och problem.
Även något om kontroll av saneringar.
Ulf Andreasson, Miljöförvaltningen Göteborgs stad
- 15.00** **Eftermiddagskaffe**
- 15.25** PCB i elutrustning
Småkondensatorer m.m. i fastigheter
Tyngre elutrustning
Vilken slags utrustning handlar det om? Var finns den? Läckagerisker, omhändertagande m.m. Tillsynen och miljökontorets uppgifter.
*Mats Tarring, Stena Recycling
Linda Björnberg Miljö- och byggförvaltningen Tranemo / Lasse Lind, MVG*
- 16.10** Frågestund
- 16.30** Kursdagen är slut

MVG och PCB

- Handledning 1999 (grundad på erfarenheter av projekt "PCB-Fria fogar" i f.d. Älvsborgs län)
- Tillsyn med stöd av handledningen i många kommuner i länet
- Utvärdering och rapport 2005: **Hela 5 ton PCB avlägsnades 1999 – 2005! Hälften kvar?**
- Nya tag 2009! Och nu inte enbart fogmassor

Schema för PCB-tillsynen, med länkat material att använda i arbetet

x = länkat material saknas ännu

ALLMÄN INFORMATION

1. Kort [orientering för miljökontoren](#), med länkar till mer information.

A FOGMASSOR och GOLVMASSOR. Krav på inventering och sanering

- A 1 Ta reda på vilka fastigheter i kommunen som kan beröras.
[Utgå från listorna ni fick från MVG år 2000](#)
Uppdatera vid behov efter egen bedömning med hjälp av uppgifter från fastighetsregister
- A 2 Informera de berörda fastighetsägarna
[Information om PCB och om inventering och sanering](#) (Direktlänkar till blanketter som nämns i informationen: [Inventeringsprotokoll](#), [Sammanställningsblankett](#), [Åtgärdsplan](#))
- A 3 [Förelägg om inventering i de fall fastighetsägare inte svarat](#)
- A 4 [Bedöm inkomna inventeringsrapporter](#). Stickprovskontroll på plats bör ingå, i viss utsträckning.
- A 5a Rapport OK
- A 5b Bristfällig rapport
[Kompletteringskrav](#)
- A 6a PCB i fog-/golvmassor påträffad
[Svarsskrivelse](#)
(sanering ska ske senast ..., anmälan ska göras senast ..). [Blanketten](#) som nämns i skrivelsen.
- A 6b Ingen PCB i fog-/golvmassor
[Avsluta ärendet med svarsskrivelse](#)
(samt ev. om åtgärder betr. PCB i kondensatorer m.m.)
- A 7 [Förelägg om försiktighetsåtgärder](#) när anmälan om sanering inkommer
- A 8 Bevaka att alla som rapporterat PCB sanerar. [Förelägg](#) x dem som inte sanerat inom de föreskrivna tiderna.
- A 9 Gör [stickprovskontroll](#) av pågående saneringar
- A 10 Bedöm inkommen [slutredovisning](#) x av sanering
- A 11a All PCB borta. [Svarsskrivelse](#). x
- A 11b PCB kvar [Svar och information om anteckning i fastighetsregistret](#)

MVG och PCB forts.

- **Schema för PCB-tillsynen, med länkat material att använda i arbetet (juni 2009)**
www.miljosamverkan.se/pcb
- **Bygger på Miljösamverkan Skåne, sanerapcb.nu m.m. – och lite eget material.**
- **Tillsynskampanj nu. Utvärdering i november.**
- **Men arbetet behöver fortsätta några år.**

B KONDENSATORER och ISOLERRUTOR. Krav på uppmärkning

- B 1 a Detta bör ingå i steg 2 och 4 ovan under fogmassor och golvmassor.
- B 1 b Om dessa steg redan är avklarade utan att kondensatorer och isolerrutor togs med, gå ut med [särskild information till fastighetsägarna](#)
- B 2 [Stickprovskontroller](#) x genomförs löpande åren framöver
- B 3 [Förelägg](#) x om märkning när omärkta kondensatorer eller isolerrutor med PCB påträffas

C STOR-EL Förbud mot användning av vissa, förbud mot påfyllning med PCB av alla, krav på anmälan till Naturvårdsverket av vissa och krav på dekontaminering av dessa.

- C 1 [Vad är det?](#) x
- C 2 [Kolla med NV](#) x
- C 3 [Så här hittar du stor-el](#) x
- C 4 [Hur hanterar du det som tillsynsmyndighet?](#) x

Mycket mer om PCB:

- **Miljökonsultgruppen:**

www.sanerapcb.nu

- **Miljösamverkan Skåne, Handläggare** -
Inventering och sanering av PCB-haltiga fogar i
byggnader:

www.miljosamverkanskane.se

Under Slutförda projekt och rapporter – PCB i byggnader